

Minimální preventivní program

2024-2025

*Mgr. Zuzana Olejníková,
školní metodik prevence*

V současné době se v této oblasti školy řídí dokumentem

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. 21291/2010-28

1. Obsah

1. Úvod
2. Vytýčení sociálně patologických jevů
3. Cíl minimálního preventivního programu
4. Charakteristika školy
5. Analýza současného stavu ve škole
6. Garant programu a koordinace preventivních aktivit ve škole
7. Spolupráce s rodiči
8. Vzdělávání pedagogů
9. Metody práce
10. Jednorázové a další aktivity
11. Řešení přestupků
12. Spolupráce s odborníky a dalšími organizacemi
13. Závěr
14. Přílohy č. 1, č. 2

1. Úvod

Drogy a jiné sociálně patologické jevy se dotýkají i děti, které navštěvují základní školu. Je tedy důležité zahájit primární prevenci právě v době školní docházky a poskytnout žákům potřebné informace formou, která je přiměřená jejich věku.

V tomto věku patří žáci k nejohroženější skupině, a proto i naše škola připravuje a realizuje komplexní program primární protidrogové prevence a prevence sociálně patologických jevů, za pomoci různých subjektů.

2. Vytýčení sociálně patologických jevů (rizikového chování)

Prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti naší školy představuje aktivity v následujících oblastech prevence:

- minimalizace kázeňských problémů, krádeže, agresivita
- posílení pozitivních vztahů **učitel x žák, žák – žák, učitel - učitel**
- drogové závislosti, alkoholismus, kouření
- šikanování, vandalismus a další formy násilného chování
- virtuální drogy (počítače, televize, video, mobilní telefony)
- záškoláctví
- kyberšikana
- xenofobie, rasismus, intolerance, antisemitismus
- sebevražedné chování
- psychická krize/duševní onemocnění žáka
- užívání výrobků s obsahem HHC a energetické nápoje
- týrané, zneužívané a zanedbávané dítě ve škole

3. Cíl minimálního preventivního programu

Cílem primární prevence je zvýšení odolnosti dětí a mládeže vůči sociálně patologickým jevům.

Cílem našeho programu je, aby se preventivní výchovně vzdělávací působení stalo neoddelitelnou součástí výuky a života školy. Je nutné analyzovat jedince, konkrétní sociální situaci dítěte. Důraz je kladen na informovanost žáků v průběhu celého působení v naší základní škole, na motivaci učitele k aktivnímu zapojení se do realizace programu ve svých hodinách, dále na budování zdravého klimatu nejen ve škole, ale především ve všech třídách.

Naším cílem je také vést žáky ke zdravému sebevědomí, správnému sebehodnocení, stanovení si reálných cílů v životě, k poznání sebe sama, k zvládnutí stresů. K tomuto cíli využíváme různých metod aktivního sociálního učení, individuálního přístupu k žákům, atd.

Žákům nabízíme také volnočasové aktivity na naší škole.

Také se budeme snažit motivovat rodiče ke spolupráci v rámci minimálního programu.

Prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže se v tomto školním roce zaměřuje především na aktivity v oblastech prevence:

- a) užívání návykových látek, alkoholu, tabákových a nikotinových výrobků, anabolik, medikamentů, látek obsahujících HHC a dalších látek,
- b) rizikové chování v dopravě,
- c) poruchy příjmu potravy,
- d) násilí, šikanování, kyberšikana, týrání a zneužívání dětí v rodině, domácí násilí,
- e) homofobie - nepřátelství vůči lidem s menšinovou sexuální orientací či pohlavní identitou,
- f) extremismus - xenofobie, rasismus, intolerance a antisemitismus,
- g) vandalismus,
- h) záškoláctví,
- i) krádeže,
- j) formy násilného chování - kriminalita, delikvence, vandalismu,
- k) netolismus (virtuální drogy) a patologické hráčství (gambling),
- l) sebepoškozování,
- m) nová náboženská hnutí, sekty,
- n) rizikové sexuální chování,
- o) subkultury,
- p) hazardní hraní,
- q) psychické krize
- r) sebevražedné chování
- s) týrané, zneužívané a zanedbávané dítě ve škole.

Další cíle:

1. Dobrá informovanost všech žáků školy v oblasti rizikového chování.
2. Systematická výuka a výchova žáků ke zdravému životnímu stylu.
3. Vytvoření dostatečného zázemí k trávení volného času v prostorách školy.
4. Podpora vlastních aktivit žáků a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností.
5. Začleňování méně průbojných žáků do kolektivu, odstranění nevhodného chování mezi žáky.
6. Aktivní spolupráce s rodiči žáků a dalšími organizacemi podporujícími prevenci.

4. Charakteristika školy

Jsme neúplná základní škola se dvěma ročníky (střídavě 1. a 4. ročník nebo 2. a 3. ročník). Pracujeme podle vzdělávacího programu ŠVP pro ZV „ŠVP NĚM“.

5. Analýza současného stavu ve škole

Vzhledem k nízkému věku našich žáků posuzujeme problematiku formou řízeného rozhovoru, her a jednoduchých dotazníků ke zjištění informovanosti žáků o sociálně patologických jevech, možný výskyt návykových látek na škole i mimo ní, vlastní názor na návykové látky a znalost možností pomoci.

O šikaně jsou žáci schopni mluvit a s pomocí učitelů a rodičů se i bránit. Co se týká alkoholu a kouření, žáci vědí o možných následcích.

Co se nám daří

- škola poskytuje žákům volnočasové aktivity
- škola nabízí ranní pobyt před školním vyučováním v době hezkého a příznivého počasí v období září – listopad, duben – červen
- dodržujeme tradice školy při organizování zábavných, kulturních a sportovních akcí
- potěšil nás zájem rodičů o akce společné pro žáky a rodiče
- máme dobré fungující vztahy s mimoškolními institucemi v oblasti prevence

Co se nám nedaří

- nevhodné slovní vyjadřování některých žáků
- nevhodné chování ve třídě, agresivita, hlučnost
- špatná komunikace s některými rodiči

Z analýzy pro nás vyplývají tři nejdůležitější úkoly:

- a) pokračovat ve všech aktivitách, které se nám osvědčily
- b) kvalitněji a účelněji využívat metod osobnostní a sociální výchovy
- c) prohloubit a zkvalitnit spolupráci s rodiči žáků

6. Garant programu a koordinace preventivních aktivit ve škole

Garantem programu je školní metodik primární prevence. V rámci své činnosti připravuje Minimální preventivní program a jeho realizaci na škole. O programu jsou informováni všichni učitelé, rodiče (při třídních schůzkách), žáci a prostřednictvím zpravodaje a webových stránek i široká veřejnost. Školní metodik primární prevence spolupracuje s ostatními pedagogy, dále s OPPP a dalšími odborníky, institucemi a organizacemi. Nadále se vzdělává na seminářích a kurzech organizované pro ŠMP.

7. Spolupráce s rodiči

Rodiče jsou prostřednictvím třídních učitelů informováni o realizaci Minimálního preventivního programu na škole. Problémy spojené se sociálně patologickými jevy je třeba řešit ve vzájemné spolupráci. Rodiče jsou informováni o situaci na škole i o možnostech případné pomoci průběžně na webových stránkách školy a třídních schůzkách.

8. Vzdělávání pedagogů

Pedagogové se v rámci svých možností zúčastní aktivit zaměřených na protidrogovou prevenci a prevenci sociálně patologických jevů prostřednictvím nabídek programů seminářů a školeními zabývajících se touto tematikou. Dále budou seznámeni s náplní seminářů, kterých se zúčastní školní metodik prevence. Vzájemné poznatky si předají všichni učitelé, kteří absolvovali nějaký kurz či seminář.

9. Metody práce

Ve stylu práce naší školy převládají úzké mezipředmětové vztahy. Proto jsou metody výchovné práce podřízeny tomuto stylu a prolínají všemi předměty (hlavně prevence šikany). V tématech učiva prvouky a přírodovědy je nejčastěji kladen důraz na nebezpečí kouření a používání alkoholických nápojů. Děti jsou informovány o možném zneužívání léků a orientačně o jiných drogách. V českém jazyce – slohová část a literární část se žáci pobaví o rizicích nesprávného jednání a chování, seznámí se s články, které hovoří o daných tématech apod. V TV – téma zdravý životní styl a způsob, správná životospráva.

V rámci výuky jsou a budou i nadále kromě tradičních metod práce využívány další metody, které se osvědčily.

Některé používané metody práce:

- výklad (informace) a řízený rozhovor, besedy a diskuze
- samostatná práce (slohové práce na určená témata, referáty, informace z tisku...)
- sociální hry, hraní rolí, obhajoba určitého názoru, trénování způsobu odmítání
- párová, skupinová práce ve třídě

10. Jednorázové a volnočasové aktivity

Osvědčené aktivity jsou plánovány hlavně na začátku školního roku. V jeho průběhu plánujeme aktivity dle aktuální nabídky a podmínek.

Ve škole fungují každoročně zájmové útvary, které vede Agentura Kaštánky nebo vyučující.

Žáci musí vědět, kam se mohou obrátit se svými dotazy nebo kde získají potřebné informace. Mají možnost kdykoli probrat svoje problémy s metodikem a s třídními učiteli a ostatními učiteli.

11. Řešení přestupků

Dojde-li k porušení ustanovení školního řádu, týkající ho se držení, distribuce a užívání návykových látek v prostorách školy, bude toto klasifikováno jako hrubý přestupek a budou z toho vyvozeny patřičné sankce.

Budou sledovány i další sociálně patologické jevy - šikana, krádeže, vandalismus, rasismus, netolerance, kyberšikana atd. Při jejich zjištění budou navržena cílená opatření.

V případě, kdy selže prevence ve škole, bude přistoupeno k následujícím opatřením:

1. individuální pohovor se žákem
2. podle zjištěných informací spolupráce s rodinou
3. doporučení kontaktu s odborníky
4. v případě nezájmu rodičů uvědomění sociálního odboru, oddělení sociálně právní ochrany dítěte
5. v případě dealerství či krádeže hmotné věci či větší finanční částky oznámení Policii ČR.

Záznam o celkovém případě bude uveden v šanonu metodika prevence.

12. Spolupráce s odborníky a dalšími organizacemi (viz Krizový plán bod 8)

Oblast školství

- krajská protidrogová koordinátorka
- pedagogicko- psychologická poradna
- vzdělávání pedagogů, kteří realizují preventivní aktivity ve škole, odborná práce s dětmi ohroženými sociálně patologickým vývojem

Oblast zdravotnictví

- dětský lékař
- spolupráce při realizaci protidrogové prevence

Oblast sociálních věcí

- sociální odbor, kurátoři

Policie ČR

- služba kriminální policie - oddělení nezletilých
- využít lektorských služeb policistů v oblasti sociálně patologických jevů (preventivní projekty)

13. Závěr

Minimální preventivní program školy je součástí výchovy a vzdělání žáků po celou dobu povinné školní docházky. Účastní se ho pedagogický sbor, žáci, rodiče a odborníci. V rámci minimálního preventivního programu je nutné kombinovat poskytování informací z oblasti prevence sociálně patologických jevů s výcvikem v sociálních dovednostech. Preferovat přístupy zaměřené do oblasti zdravého životního stylu a aktivního sociálního učení. **Program musí brát zřetel na věk a osobní charakteristiky jedinců.** Bude mít smysl jedině tehdy, když všichni zúčastnění budou vidět smysluplnost své práce. Toto chceme dosáhnout dobrou a pravdivou informovaností, ochotou vyslechnout druhého a nalezením správné cesty v případě pomoci.

Mgr. Zuzana Olejníková
ředitelka školy, ŠMP

Němčany 26. 8. 2024

Příloha č. 1

A Harmonogram aktivit MPP na školní rok 24/25 a jeho hodnocení

1. Aktivity pro žáky

A. Tematické bloky s dětmi

Téma č. 1: Jsme odlišní...Jak se cítí?....

(Tolerance odlišností u příslušníků jiné národnosti, děti s poruchami učení a chování, děti ze sociálně odlišného prostředí či děti z neúplných rodin atd.).

Cíl: Rozvoj empatie, tolerance. **Kdy:** Během roku (sloh – diskuze, zamyšlení...)

Hodnocení:

Téma č. 2: Zásady slušného chování, slušného stolování, třídní klima

Cíl: Mezilidské vztahy, empatie, tolerance

Kdy: Průběžně (komunitní kruh, sloh)

Hodnocení:

Téma č. 3: Jak se cítím v třídním kolektivu

Cíl: Mezilidské vztahy, empatie, tolerance

Kdy: Průběžně (PL, rozhovor)

B. Jednorázové akce

1. Sportovní den pro seniory – všichni se poznáváme, všichni si fandíme – začátek šk. roku

Hodnocení:

2. Úmluva třídy (pravidla chování sestavená žáky dané třídy) – začátek šk. roku

Hodnocení:

3. Program v rámci bezpečného pohybu na internetu - závislost dětí na počítači, televizi, mobilních telefonech a sociálních sítích – materiály na nástěnce prevence

Hodnocení:

4. Třídní hodiny – během roku

Hodnocení:

5. Dílny pro seniory – ZŠ, tolerance, věkový rozdíl, úcta ke starším, spolupráce

Hodnocení:

6. Školní výlet – konec školního roku

Hodnocení:

7. Aktivity dle nabídek - mimošk. zařízení (KKD Vyškov, Muzeum, ZOO, divadelní představení apod.) – dle nabídek v průběhu roku

C. Stanovení konzultačních hodin pro setkání dětí s metodikem

Plán	Hodiny	Místnost, konzultant	Hodnocení - využití žáky
celoročně	po dohodě	Třída metodika PP (ředitelna)	

D. Zřízení schránky důvěry

Plán	Proběhlo	Hodnocení - využití žáky
XX	XX	XX

2. Metodické pomůcky, informace a kontakty

A. Vytvoření knihovny, videotéky, fonotéky a propagačního materiálu pro potřeby metodika a ostatních pedagogů

Zřízeno	Místo	Hodnocení
ano	Ředitelna, sborovna, internet.	

B. Zřízení stálé nástěnky

Zřízeno	Místo	Hodnocení
ano	1. patro u sborovny	

C. Zřízení kartotéky problémových žáků

Zřízeno	Místo	Hodnocení
ano	Sešit chování žáků v každé třídě.	

3. Propagace

Místo	Forma propagace	Hodnocení
Místní zpravodaj	Články o dění ve škole	
Internet	Webové stránky školy – aktuální dění	
Stálá nástěnka v budově školy + vitrína před školou	Informační letáky, články	

4. Evidence a efektivita

Příloha č. 2

SPOLUPRÁCE S INSTITUCEMI

Kontakty:

155	Rychlá záchranná služba
158	Policie ČR
150	Hasiči
517 348 706	Pedagogicko-psychologická poradna Vyškov
544 121 152	OSPOD Slavkov u Brna
974 461 329	Policie ČR, oddělení obecné kriminality
800 155 555	Linka bezpečí
543 216 685	Středisko výchovné péče Brno
608 118 088	Spondea Brno

PČR oddělení Vyškov pí. Musilová: alena.musilova@pcr.cz

Literatura:

- Michal Kolář - Bolest šikanování, nakl. Portál
Pavel Říčan - Agresivita a šikana mezi dětmi, nakl. Portál
Album lidských práv, Rada Evropa
Bezpečně v kyberprostoru, MVČR, PČR
Eva Marádová – Poruchy příjmu potravy, nakl. Vzdělávací institut ochrany dětí
Eva Marádová – Prevence závislosti, nakl. Vzdělávací institut ochrany dětí

Příloha č. 3

Možnosti programů pro prevenci (je doplňován průběžně)

MŠ

Sdružení D

<https://www.sdruzenid.cz/programy-pro-skoly>

různá témata a metodické list a videa zdarma: <https://www.zachranny-kruh.cz/> velmi hezké

ZŠ 1.-2. třída

Sdružení D <https://www.sdruzenid.cz/programy-pro-skoly>

PČR pí. Musilová: alena.musilova@pcr.cz

Podané ruce: <https://podaneruce.cz/>

Madio.cz: <https://www.madio.cz/prevence/?srsltid=AfmBOooTnrbD0BJ7S19Y6zJ2MsL-Je3qdLo1QdUYL4KHvpRLewPH3fFV>

<https://www.prevcentrum.cz/>

<https://e-bezpeci.cz/>

různá témata: <https://www.nebudobet.cz/>

Netolismus:

<https://www.e-bezpeci.cz/netolismus/>

<https://www.internetembezpecne.cz/internetem-bezpecne/dobre-vedet/netolismus/>

https://www.stream.cz/seznam-se-bezpecne/rozhovor-s-odborniky-na-tema-netolismus-jsi_user-231382#utm_content=organic&utm_term=netolismus&utm_medium=hint&utm_source=search.seznam.cz

ZŠ 3.-4. třída

Sdružení D <https://www.sdruzenid.cz/programy-pro-skoly>

PČR pí. Musilová: alena.musilova@pcr.cz

Podané ruce: <https://podaneruce.cz/>

Madio.cz: <https://www.madio.cz/prevence/?srsltid=AfmBOooTnrbD0BJ7S19Y6zJ2MsL-Je3qdLo1QdUYL4KHvpRLewPH3fFV>

<https://www.prevcentrum.cz/>

<https://e-bezpeci.cz/>

různá témata: <https://www.nebudobet.cz/>

Netolismus:

<https://www.e-bezpeci.cz/netolismus/>

<https://www.internetembezpecne.cz/internetem-bezpecne/dobre-vedet/netolismus/>

https://www.stream.cz/seznam-se-bezpecne/rozhovor-s-odborniky-na-tema-netolismus-jsi_user-231382#utm_content=organic&utm_term=netolismus&utm_medium=hint&utm_source=search.seznam.cz

Pro žáky i učitele

wellbeing:

<https://www.wellbeingveskole.cz/>

<https://www.wellbeingcz.cz/>

<https://saferinternet.cz/>

různá témata a metodické list a videa zdarma: <https://www.zachranny-kruh.cz/> velmi hezké šifry, papírové hry, hra na ven:

https://www.cryptomania.cz/?utm_source=search.seznam.cz&utm_medium=ppd&utm_content=hledani&utm_term=cryptomania.cz&utm_campaign=firmy.cz-2606754

<http://www.sikana.org/>

<http://www.zaps.cz/>

<https://www.odyssea.cz/> spousta materiálů na různá témata

týrání dětí

www.detstvibeznasili.cz

www.centrumlocika.cz

sebepoškozování

<https://www.clovekvtisni.cz/spoustime-novy-online-kurz-o-podpore-zaku-kteri-se-sebeposkozuji-12036gp>

obchod s dětmi

<https://obchodsdetmi.cz/>

- [Jsem dítě nebo teenager](#)
- [Jsem rodič nebo široká veřejnost](#)
- [Patřím k odborné veřejnosti](#)